

SINTEZA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL TRANZIȚIE JUSTĂ

Denumirea programului operațional: Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)	
Viziunea strategică a programului operațional: Viziunea strategică a POTJ se bazează pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu măsuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare. Prin acțiunile care vor fi selectate POTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că <i>"nimeni nu este lăsat în urmă"</i> .	
Consultări publice realizate până în prezent: (descrierea datelor la care a avut loc consultarea, număr de participanți, subiecte discutate, link-uri de la dezbateri) N/A	
Constrângeri tematice la nivelul Programului Operațional: N/A	
Sursa de finanțare a Programului Operațional: JTF/NGEU	
Rata medie de cofinanțare la nivel de Program Operațional: JTF/NGEU • 85%	
Corelarea cu alte documente strategice la nivel național	<u>Planul Național Integrat de Energie și Schimbări Climatice (PNIESC)</u> . Planul stabilește obiective, dar și politici și măsuri aferente celor cinci dimensiuni ale Uniunii Energetice. Astfel, unele din viitoarele investiții ce se vor realiza din POTJ au în vedere, pe de o parte, îndeplinirea obiectivelor strategice asumate în PNIESC, precum și sprijinirea atingerii obiectivelor propuse în pachetul "Energie curată pentru toți europenii" la orizontul anului 2030. <u>Strategia Națională și Strategiile Regionale de Specializare Inteligentă</u>

	<p><u>Strategiile de Dezvoltare Locală si alte Planuri de Dezvoltare Locală.</u> Aceste documente reprezintă o componentă importantă în elaborarea Planurilor Teritoriale de Tranziție Justă (PTTJ).</p>
<p>Obiectivul general al programului operațional</p>	<p>Obiectivul general al programului este reprezentat de necesitatea de sprijinire a teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale</p>
<p>Obiective specifice</p>	<p>POTJ sprijină exclusiv activitățile care sunt direct legate de obiectivul său specific acela de <u>a permite regiunilor și cetățenilor să abordeze impactul social, economic și de mediu al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.</u></p> <p>Acțiunile care vor face obiectul finanțării POTJ, așa cum se prevede în Pactul ecologic european și în Planul de Investiții pentru o Europă Durabilă, vin în completarea celorlalte acțiuni din următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, însă din perspectiva unică de a contribui la abordarea consecințelor sociale și economice ale tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii prin utilizarea la un loc a finanțărilor oferite în domeniul climei și al obiectivelor sociale la nivel regional.</p>
<p>Fundamentarea necesității programului operațional</p>	<p>În elaborarea Programului Operațional Tranziție Justă (POTJ) s-au avut în vedere nevoile de dezvoltare ale României, Semestrul European de coordonare a politicilor economice, care oferă un cadru pentru identificarea priorităților naționale în materie de reforme și monitorizarea implementării acestora, obiectivele și contribuțiile naționale la realizarea obiectivelor UE privind schimbările climatice prezentate în proiectul Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) pentru perioada 2021-2030, Recomandările Specifice de Țară din cadrul Anexei D a Raportului de Țară, Programul Național de Reformă 2019-2020, Strategia Națională și Strategiile Regionale de Specializare Inteligentă precum și planurile și strategiile regionale/locale de dezvoltare.</p> <p>Prin POTJ sprijinul este direcționat către un număr limitat de sectoare care urmează să servească la utilizarea în mod coerent a finanțării</p>

	<p>din partea Uniunii și la maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar.</p> <p>Anexa D a Raportului de Țară 2020, a identificat 6 județe din România: Hunedoara, Gorj, Dolj, Galați, Prahova și Mureș, care trebuie sprijinite la nivel economic și social și mai ales în procesul de reducere semnificativă a emisiilor cu efect de seră (65% din emisiile de GES din România provenind din industria minieră și producție).</p> <p>România a identificat și alte zone cu aspecte problematice similare, pentru care se află în proces de negociere cu Comisia Europeană privind posibilitatea finanțării prin intermediul FTJ (județele Maramureș, Caraș-Severin, Alba, Brașov, Harghita, Vâlcea, Sibiu, Mehedinți) Astfel, prin POTJ vor fi finanțate nevoile de dezvoltare din următoarele sectoare: <i>creșterea și diversificarea economică, ocuparea forței de muncă prin recalificare sau reconversie profesională, decontaminarea siturilor poluate și economie circulară, energie curată prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiență energetică și energie dinsurse regenerabile precum și digitalizare.</i></p>
--	--

<p>Priorități de investiții care vor finanța în cadrul programului operațional</p>	<p>Conform propunerii de regulament, JTF va fi programat și utilizat la nivel NUTS 3 - județ și părți ale acestuia, România optând pentru elaborarea a câte unui plan teritorial pentru tranziție justă (PTTJ) la nivelul fiecărui județ identificat. Aceste planuri vor fi analizate și aprobate de COM ca parte a programului prin care sunt implementate.</p> <p>Ministerul Fondurilor Europene a depus la 31 martie a.c. cererea de asistență tehnică privind elaborarea PTTJ către SRSP (DG REFORM), cerere aprobată în data de 30 aprilie a.c.</p> <p>Asistența tehnică oferită va fi disponibilă, după calendarul DG REFORM, începând cu luna octombrie și se va limita la realizarea, doar a unora din activitățile necesare elaborării PTTJ, rămânând în sarcina și în responsabilitatea MFE și a Grupurilor de Lucru constituite la nivelul fiecărui județ de realiza celelalte activități necesare pentru definitivarea acestor planuri.</p> <p>MFE va demara o serie de întâlniri cu actorii interesați/relevanți de la nivelul celor 6 județe, aceste întâlniri fiind programate începând cu <u>1 septembrie 2020.</u></p> <p>Pentru elaborarea acestor planuri fiecare teritoriu trebuie să prezinte o descriere a</p>
---	---

procesului de tranziție cu un calendar estimativ al etapelor propuse precum și o evaluare a impactului social, economic și de mediu al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, identificând numărul potențial de locuri de muncă afectate și de locuri de muncă pierdute, nevoile și obiectivele de dezvoltare care trebuie atinse până în 2030 legate de transformarea sau încetarea activităților emisii ridicate de gaze cu efect de seră în aceste teritorii.

Aceste planuri trebuie să se bazeze pe planurile/strategiile de dezvoltare locale iar portofoliul identificat în fiecare plan să contribuie la atingerea obiectivelor locale și naționale asumate de România.

În cadrul fiecărui PTTJ vor fi descrise sinergiile și complementaritățile dintre cei 3 pilonii JTM.

Pilonul 2 reprezintă o schemă specifică din cadrul InvestEU care va acoperi proiecte legate de infrastructura energetică și de transport, inclusiv infrastructura de gaze naturale și încălzirea centralizată, precum și proiecte de decarbonizare.

În cadrul facilității de împrumut pentru sectorul public a BEI (Pilonul 3), autoritățile publice vor avea posibilitatea de a pune în aplicare măsuri de facilitare a tranziției către neutralitatea climatică.

Realizarea PTTJ se va desfășura cu implicarea activă și continuă între stake-holderii relevanți la nivelul fiecărui județ (operatori economici, mediu universitar, ONG-uri etc...), autoritățile implicate de la nivel local și central și echipa consultanților selectați prin intermediul SRSP.

Astfel identificarea finală a priorităților/categoriilor de investiții/măsurilor sprijinite prin POTJ vor putea fi stabilite pe măsură elaborării fiecărui PTTJ.

La acest moment pe baza analizei socio-economice a situației celor 6 teritorii JTF, au fost identificate următoarele priorități de investiții:

Prioritatea 1

O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării

Categorii de investiții:

1.1. Investiții în înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri

1.2. Investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin servicii de consultanță;

1.3. Investiții în activități de cercetare și inovare care conduc la creșterea competitivității întreprinderilor;

1.4. Dezvoltare economică prin promovarea transferului de tehnologii avansate și sprijinirea cooperării dintre industrie și cercetători;

1.5. Investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;

1.6. Creșterea competitivității întreprinderilor prin digitalizare și competențe digitale avansate;

1.7. Creșterea gradului de digitalizare a serviciilor publice pentru a reduce sarcina administrativă pentru mediul de afaceri.

Prioritatea 2

O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse

Categorii de investiții:

2.1. Investiții în dezvoltarea de tehnologii pentru o energie verde

2.2. Investiții în realizarea de parcuri fotovoltaice conectate la rețea (operationale)- poate fi o soluție finanțarea acestor parcuri pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizându-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie

2.3. Investiții în realizare de turbine eolice (ferme eoliene- conectate la rețea)

2.4. *Investitii in ferme fotovoltaice pentru promovarea utilizarii energiei din surse regenerabile la nivelul operatorilor industriali*

Prioritatea 3

O tranzitie justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Categorii de intervenții

3.1. *Investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor poluate*

3.2. *Investiții în proiecte de restaurare și reconversie a terenurilor inclusiv prin măsuri de management al apei și crearea de infrastructuri verzi în mediul urban*

3.3. *Investiții în schemele de gestionare a deșeurilor la nivel județean în vederea consolidării economiei circulare*

3.4. *Acțiuni de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora.*

Prioritatea 4

O tranzitie justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă

Categorii de intervenții:

4.1. *Perfecționarea lucrătorilor*

Calificare și recalificare în diverse sectoare verzi ale economiei

4.2. *Sprijin financiar pt persoanele disponibilizate care sunt aproape de vârsta pensionării(Pension Bridging)*

4.3. *Asistență oferite persoanelor în căutarea unui loc de muncă(inclusiv pachete de mobilitate).*

4.4. *Incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă(inclusiv sprijin medical)*

Bugetul estimat al programului	POTJ 2021-2027 - are propusă o alocare indicativă totală de aprox. 1,766 mld de Euro FEN, din care 0,766 mld JTF și 1 mld. NGEU la care se adaugă cofinanțare națională de 0,264 mld fiind disponibili în total 2,030 mld euro.
Durata programului operațional:	2021-2027 (7 ani)
Evoluții ale programului operațional față de perioada de programare 2014 -2020	N/A
Repartizarea bugetului programului pe priorități de investiții:	Va fi decisă în procesul de elaborare a Planurilor Teritoriale pentru Tranziție Justă.
Beneficiari eligibili:	<p><u>Prioritatea 1.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Întreprinderi (microîntreprinderi, IMM-uri, consorții de întreprinderi, întreprinderi mari), • parteneriate între autorități publice locale/ centrale/structuri subordonate acestora cu oricare dintre beneficiarii menționați, • parteneriate ale întreprinderilor cu organizații CDI, • universități, • APL, • institute de cercetare, entități de inovare și transfer tehnologic, • entități administrator ale structurilor suport pentru afaceri. <p><u>Prioritatea 2.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Întreprinderi <p><u>Prioritatea 3.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • APL-uri și parteneriate ale acestora, • Întreprinderi <p><u>Prioritatea 4.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Persoane aflate în căutarea unui loc de muncă • Șomeri • Șomeri de lungă durată • Persoane din grupuri dezavantajate pe piața muncii • Persoane inactive • Autorități și instituții publice • Întreprinderi • Furnizori de servicii de ocupare și formare • AJOFM în colaborare cu angajatori

<p>Priorități de investiții în fața de perioada de programare precedentă:</p>	<p>N/A</p>
<p>Indicatori de rezultat ai programului operațional:</p>	<p><u>Prioritatea 1.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RCR 18 - IMM-uri care utilizează servicii ale incubatoarelor de afaceri la un an de la crearea incubatorului • RCR 17 - Întreprinderi înființate cu 3 ani în urmă aflate încă pe piață • RCR 05 - IMM-uri care introduc inovații la nivel intern • RCR 06 - Cereri de brevete depuse la Oficiul European de Brevete produse sau procese • RCR 04 - IMM-uri care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare • RCR 12 - Utilizatori de noi produse, servicii și aplicații digitale dezvoltate de întreprinderi • RCR 11 - Utilizatori de noi servicii și aplicații digitale publice <p><u>Prioritatea 2.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RCR 31 - Total energie din surse regenerabile produsă (din care: energie electrică, termică) • RCR 32 - Energie din surse regenerabile: Capacități conectate la rețea (operaționale) • RCR 29 - Emisii de gaze cu efect de seră estimate, generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE în întreprinderile care beneficiază de sprijin <p><u>Prioritatea 3.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Specific - mp2 pregătiți pentru a fi incluși în oferta de terenuri/spații disponibile pentru potențiale investiții sau zone verzi • RCR 52 - Terenuri reabilitate utilizate pentru zone verzi, locuințe sociale, activități economice sau la nivel de comunitate • RCR 103 (deșeuri colectate separat) • 2S9(deșeuri sortate, tratate și/sau compostate)

	<p><u>Prioritatea 4.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • RCR 202 - persoane care dobândesc o calificare la încetarea calității de participant • RCR 203 - persoane ocupate, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant. • Specific - Persoane care și-au îmbunătățit nivelul de calificare urmare a perfecționării
<p>Categoriile de proiecte semnificative care se vor finanța:</p>	<p>Prioritățile sprijinite în cadrul POTJ vor fi identificate în cadrul fiecărui PTTJ și vor avea în vedere atât țintele și obiectivele asumate de România în cadrul documentelor programatice naționale (PNIESC, SNDI, SRDI) cât și obiectivele stabilite la nivel local în planurile și strategiile de dezvoltare. În identificarea acțiunilor prioritare sprijinite, un rol important va fi jucat de specificul demografic, particularitățile economice și industriale, specificul energetic precum și de potențialul și perspectivele de dezvoltare a anumitor sectoare în contextul economic național .</p>
<p>Alte categorii de informații necesare:</p>	